

1928 og 1929

Sjúkkrasamtal og Ræfjávitur (S. R.)

Þu og þú bláid þann formann samlagisins (J.P.) að míli; til efri af 20 ára
afmæli þess í dag og það þann stípa frá tilorðringu þess, votti og vöggu,
Fyrir náli. 45 árum áður, sögdi J.P., fluttist dæmduð mæduð til Gyarabálka, 4.6.
Það að nafni; þann var talami og er um á lífi í Kaupmannahöfu, nærri áttárum

I

ad aldri; þekktja margu til þess þar eftir og endalík í Ræfjaviti, fyrst og
framt fyrir þá hve gæðlyndur þann var og gæðfrisinn og einnig fyrir þá, hve

brandis, sem þann tók að vottu, (Eftir sögð „Wianerbrandis þann Það“
sem svo vottu nefnd og allþann vottu að gæðum. Eftir gæðmæti þekktist ekki síðan)

Það vottu svo gæðlyndur um þann, að þann gat ekki stípað. Og stípað
því oft vottu fyrir þann til þanninnig þann eftir og ymsu félaga sem þann var

matlinnu í, þar í matel „Þagennar Eggkassa“ og vottu var við að þann

þekkt stundum álitlojur þeninga sandingar þáðan, því þann þekkt þyggj

heilna sína í því félaga þannig, að ef þann ytti vottu, þann þann ekki ein-

ungis áttápis lottuistjállo og lýf, sjúkruhvísuist o.s.fv. heldur og áttóðis

þróttal fyrir þvottu dag sem þann tógi vottu. Áttóðis ytti þann að

senda félaga vottu frá lottu sínum um vottuist o.s.fv.

Gvottu svo þvottu af þessari þvottu stöfum og stöfum þannu, að

og áttóðis mæti að lottu þannu uppþvottu þannu og áttóðis stöfum

þannu og stöfum því þvottu broðrum, sem vottu við þann erlendis, annar

við lottu þannu í háttóttu þannu í Kaupmannahöfu, er þann við þann í gæð-

mannafroti í þvottu, og það þá að úttvottu mæti að þann þvottu, tógi og röglu-

gæðis, eyðuð o.s.fv. er þvottu gæð þvottu um sjúkruhvísuist erlendis, ekki

einungis frá Þannuist og þvottu, heldur og frá Svísjóð og þvottu laudi.

Þvottuist, sem vottu gæðmæti mæti frá Gyarabálka, þvottuist oel við

þvottu og sendu mæti stvottuist að af stvottuist og stvottuist um þvottu mæti,

notkruist eftir að þvottuist þvottuist til Ræfjavittu (1902), og þvottuist vottuist svo

vottuist þvottuist við úttvottu, er þvottuist hállo í félaga við notkruist mæti og svo

við vottuist þvottuist er þvottuist vottuist (Þvottuist: vottuist), að þvottuist anguist tóttu í þvottu

ad sínu þvottuist mæti er þvottuist þvottuist ad vottuist svo um þvottuist þvottuist,

sem þvottuist sendu mæti, að þvottuist þvottuist þvottuist tilottuist áttvottuist, þvottuist og

þvottuist reyna ad samkoma stvottuist tógi og vottuist vottuist við vottuist þvottuist, sem anguist

þvottuist þvottuist áttuist við stvottuist stvottuist.

Gvottuist þvottuist þvottuist þvottuist. Þvottuistson ad áttvottuist að þvottuist þvottuist þvottuist

og þvottuist mæti holl mæti og vottuist um þvottuist þvottuist þvottuist í þvottuist þvottuist;

þann var þvottuist til þvottuist og samkoma mæti þvottuist og þvottuist þvottuist þvottuist um mæti

er þann svo þvottuist í Odd-Þvottuist félagaist, vottuist 1908, og sem vottuist í

þvottuist

I

Skírni s. á., en áður hafði málið verið hatti af athugasemdir og vandræði í Odd-Fellow-
félaginu. Þaðan mátti því vanta mikils stundings og verndar slíku fjóðfélaga
fyrirteki, af einhverri vildi hefja á höndum af regna á þessum fjóðfélaga, enda hefja
félagið (F. O. O. F.) stótt þá í gjusa land með háðum og dád, þ. á. m. með því, að
margir meðlimir þess fjóðfélaga hlutlausir meðlimir í sjúkrasambandinum, land-
leikunum og fjóðfélaga o. s. frv.

Því varð það, að í boðaði til fundar meðal almennings í Hótel Fólka, sunnu-
daginn 12. September 1909 og stofnaði félagið.

Þá er hér meðfylgjandi útdráttur úr því er fram fór í þeim fundi:

"..... máttu 14 manna og ákváðu þeir að stofna félagið þann dag. Áttu þessari
14 manna mátti í fundinum hr. landlaturin Rasmus Björnson, en stýrði niðri og veðiloysi
hilyng og fjóðfélaga slíku félagi og gaf fundar mörnum gjusa, góðar og gælu og
benkingar um þetta mál".

Þá var gylkosin bráðabýrgdastjórn, til þess að kynna málin áfram, þá samir
lög, reitninguform og eyðublað o. s. frv.

Þessu bráðabýrgdastjórn varu kosin Jón Þalsson oragnisti, Hallgrímur Daner
dilettson veðilinnur áður (nú stórbauzmannur) og Hjálmtýr Sigurdson veðl. m. (nú kaupm.)

Bráðabýrgdastjórnin stífuði sama dag (12. sept.) bréfi til Odd-Fellowstúkunnar
Luzolfur í hær í Reykjavík (en þá var aðeins ein Odd-Fellowstúka hær í landi)
og bað hana "að láta sjúkrasambandinu í le' fyrirmynd að sjúkrasamband- lögnum
og upplýsingar um stípu lög slíku félagi".

Odd-Fellowfélagið fól þetta starf: kendur 5 manna nefnd í félaginu: Endur.
Björnson landlaturin, Hallgrímur Danielsyni ofiridinnara, Eggert Claessen
ofiridinnstojn, Sigvorti Bjarna syni landlaturin og Klemens Jónsyni landlaturin.

Nefndin stífuði stípuform sínum niðri fljótt með "Fyrirmynd að lögnum um
sjúkrasamband", sam félagið lét sérprenta og útbjó meðal almennings.

Á fundum þeim um bráðabýrgdastjórnin hélt, gjúist ein út af fjóðfélaga eda
með stofnunum 17. og 21. Október og síðan 14. nóvember voru lög sam-
lagnis rodd og samþykkt: síðasta fundinum (14. nóv.) kosin fjóðfélaga stjórn-
endur, sambandinu, samtr. lögnum þess, og var hún þannig stípuð:

Formaður Jón Þalsson

Stjórnendur: Pétur P. Þorvaldsson, Hallgrímur Daner dilettson, Eggert
Claessen, Carl Finson, Ásgr. Þorvaldsson og Rasmus Björnson.

Vara-stjórnendur: Pétur Þorvaldsson og Sigvorti Þorvaldsson

Endurstöðumenn: Haukur Danielsson og Klemens Jónsson

Vara-endurstöðumenn: Sigvorti Þorvaldsson og Hjálmtýr Sigurdson

Þá var fjóðfélaga samningur milli Þorvaldfélaga Reykjavíkur (R. P. F.) og sambandinu
(S. P. F.), svo og samningur um gendarðin, en þessum voru eyðublað fyrir gjallsetu
og málum teidur einn meðir þessum.

Hefur samlagid aldrei komið í haum krappan, hvad fjárhaginn snarki í þessu 20 ár?
Jú, samarlogu! En þú hefir ávalt viljað svo vel til, einis og okid, þegar um mikil
mandagnamat er á setu, að góðum manni og komur þaga. sýnt fórnþafi og fjálaglyndi og þerind
því til hjálpar.

Þannig var það t. d. eitt árið, um áramótin, að S. Þ. var skuldu í 15.000 krónum skuld!
Stjórni samlagisins efndi þá strax til stóran hlekkaveltu, sem gaf af sér um 7000 krónum.
Einhver, sem elsti vildi láta nafni sínu gefid, sandi því 1000 krónum að gjöf. Því sem þá
stod eftir af skulduinni lutur samlagismunninn gjaldir, svo að skulduin var öll gjaldd innan
loka næsta mánuðar! Sjáðu samlagismenn þá, sem oft er, að þeir vildu elsti þessu nafni
munni láta samlagid loggjast niður.

Samlagid hefir ávalt notið mikilla vinnslaðra bojarbúa, bláðanna og íj hella flekta
Kaupþjótunanna bojarins, en þó einsteis síns manns ^{áttum} fremur en þá.
Kaupm. Þ. H. Þjarnason, er hvi vogis hefir gefid því stöðgjafi og er gjóður sá
en sér stöðl. hefir veid myndadur mikilkomu nafni og fyrir þaus eigið fé um 4000 kr.

Bojarstjórni Þorjóni hefir sýnt S. Þ. lofovernda vider þannig og, að íj hella,
övenjuloðu góðan stílning á starfsemi þess, m. a. með því að veita því 1/3 þús. kr.
styrki úr bojarjóri á hvert ár hvi síðari ár.

Þá má og geta þess, að laudstjórnin, í tíð Jóns sál. Magnús sonar, vatti S. Þ. óriðtan-
logan styrki með því að láta það þá 25 þús. kr. sam aldri má stænda, en sam
S. Þ. nýttur vaxtanna af (um 1000 kr.) árlega. Þegar laudstjórnin þurmu. Þjórnin heyrði
gefid um að S. Þ. hefir lauzid þetta fé til munada stá að gjöf, en sagt að þurmu
hefir orðid að orði: „Þú er S. Þ. listhyggur um aldur og ofi! Þú er gledið og!“
Það er mi líka svo, að síðan hefir S. Þ. dagað vel og ekkert ielt í því getað
munið.

Loke má geta þús iud, að almenningur í þessum og elsti sigt Kaupmanns, þaga
ávalt bruydist á gottleju vel iud tilmalum S. Þ. um gjafi til hlekkavelta
þerinn er það hefir haldid og fjáldi manna þalur það einu hviu þó þessu
stofnunni og starfsemi í þessum 62, sem til hefir orðid mi í síðari árunu
þaga elsti einstoti á vöðum fremur vöðid samlagisins þung í stálki, óða ein-
staki mólum þess?

Þá stóru vörnin var vitaula afleit, svo og fjálagun þau ávinnu sem hvi
hefir þuzid hér, mistlingunni og hlyðastíni, en uppstændin á sjáldu hviu
og langan sjúkdómstojur þau, held íj að þafi veid einu til þessu ást þess
fjárhag samlagisins). Hv að einstaka munu snarki, má oft þaga þessu, að mi
í síðari árunu a. m. þ. eru samlagismenn binnir að fá þannu stílning á starfsemi
samlagisins, að þeir eyða elsti fé þess að óþofu, heldur hvíða þaga þessu um að
vernda þessa samlagis sína, sem hvorn annan elygríp, er þeim öllum samau
og hvorn þessu þessu sig þessu að góða sem þessu þessu óþaflögum hvíða aði, þó

þeir að sjálfsgöngu noti öll sín réttindi, eins og laj samlagningu standa til,
því að í sjúkrasamlagningu eru réttindi og skyldur jöfu fyrir alla og óhöfley
eða óvandsynlog notkun fjármanna þeirra, en þeim sjálfum, en þau nota
þannig, engu síður til stöðva en þeim sem elti nota þau um stór þaus.
Þetta er það, sem myndlimum sjúkrasamloja bati hér og annarvöðvar hafur þessid
sinna h. og lofar að stúlka. Meistar hagnáðurinn er nft. í því fylgnum, að sigi. Stúlka
því að greiða idgjöld sín og þannig tryggja sig fyrir veitindum, en þurfa halga
aldrei að nota þá tryggingu sta f. nátt úr samlagningu sjálfur, heldur stýdja
aðra (því í þygg að engin sé veitri sé til, jafnvel elti meinlefid þvaf, sem
gjörir mannum hefari til að lifa eða stýrta heilsu þaus. Þvett í moti!)
En stiltningurinn í þessu - hinn rétti stiltningur - eykst ni á þá ári
I hvad meðlimi S. Þ. suertis, og því er því ni fandi að vogni svo vel sem
þaus er í ordi.

Eg get elti annað svo minnst í einu að al-kost samlagningu, sem í minnum
angum er óvegjanlegu djúpmatur, en þaus er sá, að samlojins glödu og stýrta
sjálfstöri manna og sjálfþjangan vidleitri, flestu öðru fremur: þar eiga menn
heimtingu í þeim stýrt, en þeir hafa sjálfir áhveidid að f. og samsvoran idgjöldi
því er þeir vogni, en þurfa engu bönar vög að fara eða betli þvaf að leggja út í
II til að f. þaus og vid þvaf að komast fram úr einum ódugleikannum, hafa þeir
miklu veggari vor um að komast fram úr þeim mosta. Þannig stöpa þeir
sér sjálfir þau kostakjör, að þurfa elti, jafnvel oflamg, að komast í vögar-
völ, jafnvel hvern mikil veltindaföll sans þaus að nota þeim (Og þar sem
ég ni er þinnum svo langt að minnast á þetta, get og elti stilt mig um að tilföru að einu
eitt einstakt dóm þessu til samman) Stúlka ein, 39 ári getur í samloj 1921;

hinn þaus að greiða 3. 25 á mánuði eða 39 þk. í ári; hún var 5 ár í samlagningu og þvaf
því greitt allt 195 þk. Þau tryggja til þvafja ári stöid lá hún þvaf haldin, bati
I heimahisum og í sjúkrasíu, my hún dó, en þá hafi hún notid stýrt úr
samlagningu sem namu 2176.85 þk. eða nál. eklefufaldadri þvafri upphod sem

hinn þvaf greitt til samlagningu og allri, sem þaus sán og fóludni vid, síður ni má-
V ndina um hún lifdi, ladamst að þvafleis til þvafingum þaus til samlagningu.
Þetta var einstod og munkomulit stúlka, sem eflaust hafi vridid að leita í
nadin "svitarinnar", stak í þvafingum veitinnar, en ni dó hún, á þess að
þurfa að stöid vid þá hugarvöl sem því fylgja fyrir flesta.

Hverning hafa þvaf og samloj samlagningu verid vid sjúkrasíu og bótana?
Vid Raundakots spítalaun t.d. hafa þvafing og samloj verid á get: Þvaf þvaf-
Korann hafi verid samlagningu ein þar velviljnd og allt viljad fyrir þvaf gera. Þvaf
þvaf og verid því margir vell, en notkun misjafur, sumir eude séru þvaf
jódi, en af stiltjandum istadum vil í þvafni sé hendi um að aðgreina þvaf

"sandi frá höfnum". Rátturafélagið (R. R.) er eiginlega hinni hátti aðili gagn-
vart S. R. og Stjórn þess, sem vitandi hvernig átti allt önnu sína þegar
um samninga er að nota, en það sýni þó hvernig Stjórn og samþingir þess
veid milli þessara aðila, að S. R. hefi teki við sömum kjörum sínum á
stærð frá Rátturafélagsins handi og engin mistilíð komið upp á milli þeirra. Nú
Staða samningur fyrir dýrum og vortu Stjórn S. R. þess, að Kjörum veidi
samgjörum, enda er það víst, að þó að samlof og loknar hafi alltaf átt stöð
í öndverðum meid, þó er stöðingur lokna hér allur annar úr orði
en íður var, hvað stöðingur samlofsins snætur og því, hve mikil þagur
þeim í haum og veru er að því að það eflist samlof í allan hátt.

Γ að öllu óreydu

L trogur

(Til þess að sýna, hve stöðingur almanningur hefur veid í þessum áli,
sérstaklega fyrir árin, mágeta þess, að fram að árinu 1913 var tala samlof-
manna um 15000 og 1/20 hluti þess sem hún er nú, en úr því fer að komna, stöð
í stöðum, svo, að t. d. á árinu fundi 1915, gægu 68 manni í samlofi. Á
síðustu tvímánu þafa á málatali 40 hlutahafir samlofsmanna gægu í
það á hvernig mánuði og í þessu ári 78 hlutahafir. Á síðustu þingi
var lágmarki lamma eða telna ninsokreudu breytt úr 3000 kr. í 4500 kr.
og getur því hveu sé, er fyrir 3 börnum í að sjá um au 15 ári aldurs, veid
hlutahafur samlofsmanna þó þann hafi 6000 kr. að viðbætti slýttu
upphöf eða um 8000 kr. í lamma.

VI

(Eins og stýrta sí, um meðlimatal o. fl. ber með sér og hér er tekið á aðsumu
stæð, sýni, er kvæmsfjöldur í miklum mánu hluta, en hvað þann snætur,
eðli það að vera svo, að hveu einasta hveimánu í lamma, sem hefi önnu-
skiltu, eðli að vera það að stöðingur fyrir viðföngum á hveu gægu stöð
í samlofi. Með því máti þó hveimánu þess fyrir því að stöðingur sé
hveu eða hafi angan viðföng sína dóm. Þó því efri vortu hveim-
andi fyrir hveu hveimánu að gægu eðli gjöld stöðingur á sínu
hveu til samlofsins. Þar er enginn er telur í það hveu hveimánu sé
og hveu hveimánu. Og þó eðli hveimánu eðli fofeldur að láta undir höfuð
leggjast að hveimánu börn síni í samlofi.

VII

Faru margir úr S. R., sem annars eru í það komma?

Hoff Mijoy Fair

(Eins og): Það eru aðrir þeir, sem flestast í burtu í ein hveimánu hveimánu og
vitandi nota hveimánu, sem eðli gægu stöðingur í stöðingur með idgjöld síni,
en þeir eru fari og fara eðli fyrir en í fulla hveimánu.

Þetta

Hveimánu S. R. eðli Stjórn þess stöðingur að útbreiddu samlofa?

Hveimánu eðli þann samlof sem til eru hér á landi hveimánu nota
hveimánu og hveimánu samlofsins og í miklum mánu hveimánu

árum veitti Alþingi samlaginn stórt notisum til eitbeiddu sam-
laga og til fjersað Roma í innbyrðis sambandi milli allra samlaga í
landinu og síðan milli þeirra og Sjúkrasamlagisambands Föðurlands.

Stjórn S. D. fól mér þetta starf í hendur. Ég fór í fyrsta sumar með stórnunum
frum norðuri á Húsavík, hinni sökk þar samlag sem til vörn á þeirri leið
og undirlög stofnna samlaga í Fjöfjörð og Húsavík og víðar. Þá summa fór
ég að mæta sömnu leið, alla leið austuri Reyðarfjörð og undir bjó á eftir
matti smud. Stofnanir þar og í Efstifjörð og víðar. Hefi ég beztu vörni min
ad saml. Verdi stofnir þar Jörðar, á þessum stöðum

S. R. stofnað 12. Sept. 1909 með 14 meðlimum. Enginn sjáður þó til. Meðlim-
talam lengi vel 100-150. Nú um 3000 hluttaki meðlimur, auk e. 2500
börn. Sjáður, eign: 60-65 þús. kr. í þrengingum og vandræfum. Gj. of
B. H. B.: 1. 500 kr. í banka v. bréfum og síðar 2200 í banka v. bréfum;
Sá sjáður nú e. 3600 kr., er elsti ná stæða fyrir en vörðinn er 10 þús. kr.
Stjórnin vinnur kauplaust, enda enginn, óá lítill ómunnur vinnu en að herna
samam eim sími; mánuði til þess að ráða ráðnum sínum, taka inn
nýja meðlimi. Í S. R. gegna að meðaltali 40 inn í mánuði. Síðan
síðustu áramót hafa gengid inn 50-70 á mánuði.

Gjaldkeri hefja all verjult. Stofn á hendi og f. 5000 kr. í kaup og húsnæði;
er það áriðandi nýgj, að gjaldkeri samlega sé áriðandi, áhrugasamur
og góður maður. Stökun gjaldkera hefja S. R. allt lengi og á eum.

Allur horkaður fyrir ritföng, auglýsingar o. s. frv. er greiddur in samst. gj. of.

Stjórnin ábyrgist eignir samlagis og gjaldkeri sekur fullt v. fyrir.

Ött árið var S. R. komid í 15 þús. króna skuld. Henni var lokið í nes La
mánuði 1. með hluta veltu er gaf 7 þús. kr. af sér. 2. með 1000 krón.

Gj. of frá ónefndum mánuði og 7 þús. kr. með 2 kr. til lags (aukalo). Fyrir
það ár og hveigum samlags mánuði.

Gógar hluta veltu eru haldnar, stundum 2 og 3 um hverj, helzi allan vefurinn
í hönum, helja flestin bojarlénar sér b. l. ljúft og stýlt að gefa munn í S. R.
hluta veltu, þó engum gefi þeir óðnum og S. R. er fatid vera ein hin
allis þarfasta stofnum í Reykjavík, því það þykir vera eitt h. h. h.
bofta meðal til sjálfstodis og sjálfbojargas v. leitni mánu, sem helji
fordað fjólda mánu frá því að komast á v. ar v. l.

Enginn sá, sem gengid hefja í S. R. vill in því fara og það er fjólda
mánu sárustu von brégti, ef þeir gefa elsti komist í það: Komist
yfir 50 ára aldur, eum soo heilsu tiladid, að það marlokunir gefur elsti
g. l. f. f. f. meðmal; til inugöngu eða eru soo efnunum b. unis, að Samel.
má epli veita f. eum v. d. t. k. n.

Nú er hámark launa eða tekna 4500 kr. + 500 fyrir hvert barn innan

15 ára aldur, sem hjó þeim ein; sá maður, sem hófi 4500 kr. teltur og
í fyrri 3 börmum á eigi, hófi þú 6000 kr. + 33 1/3% dýrtíðar uppbót eða
alls.æ. 8000. Þessari réttar bót kom S. R. á miðasta þingi og
það er áform stjórnar S. R. að mynda samband í milli allra sam-
laga í landinu, er lýosi í fulltrúa til að mæta í fundi í Reykjavík
- fyrst um sinn - í fyrsta skipti 1930 á sama hátt sem G. T. st. st. þing
er haldid eða aðrir fjölmennir landsfundir t. d. Sís, svo að fulltrúar
samlaganna gæti haldid fund mið sér til þess að koma málafni þeirra og
fjárhættanna í opinberum slyðjum, og þá hjó hjó lyffu laundum og
lötum og yfir hófu - bót há samlaganna í hvívetna. Slíkt samband
er í þessu að segja að þetta á og að fjóru lönum, að komast í samband stordur-
lands sjúkrasafela sambandsins.

Hvernig á að laga stölu inn á lands sambandi? Svar: Þetta hefur sjúkrasafel
hjálf (námsári lýsing ummálaga) Spítalavist, læknisgjöld og lyff í Reykjavík
Einn og áður er að vilið, var stöðlingur manna á þessu máli mjög fát-
markaður (þóttu líst); jafnvel meðal saml. manna sjúkrasafela (fjór-
lyst). Þetta er fjóður Reykjavíkur hófi sjúkrasafela löngun stöðlingu
því og veitt 7 kr. fyrir hveru manni, þó eigi ein manni en 15 fjóru. kr. árlega
Reykjavíkur veitti 2 kr. + 75 áura sjúkrasafela. - Á síðustu 3-4 árum
hófi stöðlingur manna mestu mjög, þó ein eigi sé hann jafn al-
mennum og glöggur hér sem hjó Þórnun og áður fjóðrum, sem löngun
er að segja á gófi samlaganna svo, að stöðlingur tryggir er löngun
t. d. í fjóðurlandi, Þórungi og útar. Fyrir 4-5 árum voru Danir 13
míli. Króna til stöðlingur samlaganna hjó sér (reikis fjóðurstöður) og komi
t. d. maður eða kona, þetta eða stöðlingur til Reykjavíkur til þess að dölgi
þar jafnvel þó ein nokkur vitur sé að koma, sýna hann eða hún
fyrst af öllu hvar sjúkrasafelid sé að finna, áður en hann eða hún
sýni ein þó hvar hófi sé að koma sér fyrir eða sofa nokkuð nótt;
soona er hún rötgráin þóttu fyrir að komast í samlagid ofax. Slíkt
fótti verður þú alveg herra á þú er það fótt að koma að S. R. sé
skili í sambandi við stordurlands sambandið. Þetta manni löngun, góta þess
vel, er þú fara utan, að koma mið sér stöðlingur frá S. R. og mið löngun, að

margrú þeirra hafa haft ómetanlegt gagn af því og notið margra hundrad
Kúna styrkis í stað þess að eyða öllu sínu í fjarlægju landi og verða
leita í náðir annara.

Þegar nú það er að roða, að stofna nýtt samlag, er þess fyrst og fremst að geta
að fá sem flesta meðlimi, sem þegar í byrjun hafi lóðunisvottord um þeir
sér heilbrigðis. Þóðru lagi er nauðsynlegt að velja góðan gjaldkera. Og
sérstaklega er það nauðsynlegt, ekki einungis samlagans vegna heldur og vegna
hvers einstaks meðlims þess, að lojin séu í samnami við önnur samlags-
lag og Lög um sjúkro samlag, og að idgjöldin séu ekki ábyrdin of lág.
Nú hefildu þá um idgjöldum myndast vitandi og því öflingis sjóður sem id-
gjöldin eru hærri og af því leiddur einnig, að meðlimir samlagans geta reynt
að því fyr og þessu líti þau er samlagid getur veitt á þess að þau ríði
þeim að fullu.

Þráum réttir eru samlaginu ekki einungis öflugt starfslag heldur og
samvinnarfélag, sem hver einasti meðlimur þarf að líta svo á, að ef
einhver af meðlimum þess notar fyrir muni þess í óhöfuðu að nauð-
synjalansu, er hann nú leiddur að eyða af sínu eigin fé og þáning
stóra sjálfan sig, jafnframt því sem hann með því stóðar félagskeldum.
Menn hafa oft sagt sem svo: Og þarf ekki að vera að leiga þessa þáningu
til samlagans, því ég hefði ekkert þurft að fá frá því í mörg ár. Súkur
menni stíla ekki, að meitur höfnadurinn er einmitt í því fölgnum,
að þessu aldri að njóta neins í samlaginu, heldur vera sér þess
meðvitandi, að ef eitthvað stíldi koma fyrir hann, veitirindi eða stíps
þá á hann vísa hjálps til að komast úr þeim ströngum. Hér er ekki
að roða nú, að ^{þó} leidda þessu neinu í þessu efni, heldur eiga menn
heimtingu á samsvorandi styrki eða hjálps, á leidd við það, sem þeir hafa
lagt fram. Hér er að roða nú það, að réttindi fylgja skyldum, en
ekki um nánar náðargjafi.

Alidopinbera, ríkis- og sveitar- stjórnir öllu þannar áttum
að menn að styrkja slíka starfsemi og veita samlagnum réflaga
styrki, því slíkt mundi margþega sig fyrir þóð og þá öllu löðunum
að gjöra það með því að gefa þeim réflagan efs látt frá verkum og
lyftum, því þeir eiga vísa leigum hjá samlagnum í stað þess að
þeir verða, að styrka út hjá sér stóran upphöðin árlega, ekki að hafa

heft niðla fyrirhafu og ómaka við að ná stökum gjöldum um hjó fátæku
fólki, sam þeir gjernar veldu komast hjó á hrefta borgum, þó rétt
mót sé í alla stadi.

Nú vil ég benda á 2-3 dæmi um það af ótalningum stökum, hvernand-
synlægt það er að vera í samlagi.

1. R. H.: 3. 25 í mán. = 39 kr. í ári = 195 kr. í 5 árum.

En fór 2176,85 á veðindum um af 6 tommum. Þetta er
meira en ellefu faldur upphöfnin sem greidd var.

2. P. J.: Þidur vinnu. Kona sína að ganga í S. R. og bjóður henni að
borða ídýjöld, stevnum og inn gangseyri. Skellkan drogur
þetta þar til hún dög einn er á gangi og hrasar úr af
gangslettinni og lóðbrotnar. Þetta kortaði manni 570 kr.
Sama manni var fyrirnumað á gangi í S. R. (hæfti 200 kr. henni
árostannu en löginn leyfðu. Hann átti drugg á 9. ári, sem
féll niður stjiga og stór slasadið. Þetta allt komu nið
1400 kr. Meðluðar.

3. M. Þórsd.: ^(fátæk elki) Kona var að þvo gólf og rak flís í fimmal fingur í höfni
hendi. Blóð eitruu hljóf í sárid og hún misti fingurinn
og varð hún ^{öll} niðla ónþari en áður. Hún varð að greiða
216 kr. fyrir loka hjálps og vinnu annarar konu sem stundadi
börn hennar meðan hún var veik, og þó elki vori um meiri
fjárhod að ræða varð hún að leita hjálpsar úr kójar sjáði, elki
einnungis til þess að greiða þessa skuld heldur og til að geta
framfleyft sér og börn um sínum allan síðastl. vetur.

4. S. H.: Rinnl. ferðugur meður varð fyrir því slysi að detta ofan stjiga og
fótbrotna. Hann lá í 8 vikur ~~spítala~~. Kona hans fékk brjóst-
hinnu bólgna og lá í henni í 6 vikur ~~spítala~~, þó börn þeirra
annad 9 ára, hitt 12 ára brændu sig soo í heitu vatni að þau vudu
að vera annad 4 vikur, hitt 7 vikur ^{á henni} ~~spítala~~. Roknis hjálps og
spítalavist. meðal og munu áddis þessara hjóna og barna kortadi
1140 kr. Hefðu hjónin tryggð sig í S. R. fyrir 6,60 ann í mán-
adi hæfti kortaður um euginn vóðid fyrir þau, heldur leut
allur í samlagnum og hjónin þannig komist hjó þvi að fári vonarob.
Nú hafa þau lagt allar úrar í bót og lefa í kójar sjáði, hvers veit
hve lengi. X

X
7 kr. í mán
= 3 kr. í dag
8 vikur = 56 d
6 - - - 42 d
= 6.98

S. R. greiddi rúm 50 fjús. kr. hvert ár til lokna } að medal
- " - " 27 - " - " - " } fyrir medal
- " - " 19 - " - " - " } spítalavist. } tali.